

K-5009

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

November / December - 2014

Sanskrit : CC - 101

(Core Course)

(१) महाभारते सभापर्व - अ ५०-५६

(२) व्याकरणम्

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ नीयेनाभांथी गभे ते चार श्वोकी अनुवाद सङ्घित सभश्लो : १४
- (१) द्वावेतौ ग्रसते भूमिः सर्पो बिलशयानिव।
राजानं चाविरोद्धारं ब्राह्मणं चाप्रवासिनम् ॥ (५०-२९)
- (२) अल्पोऽपि ह्यरिरित्यन्तं वर्धमानपराक्रमः।
वल्मीको मूलज इव ग्रसते वृक्षमन्तिकात् ॥ (५०-२४)
- (३) अनर्थमर्थं मन्यसे राजपुत्र संग्रन्थनंकल हस्याति घोरम्।
तद्वै प्रवृत्तं तु यथा कथंचिद्विमोक्षयेच्चाप्यसि सायकांश्च ॥
(५१-११)
- (४) द्युते क्षतः कलहो विद्यते नःको वै द्यूतं रोचयंदबुध्यमानः।
किं वा भवान्मन्यते युक्तरूपं भवद्वाक्ये सर्व एव स्थिताःस्म ॥
(५२-१०)
- (५) नार्या म्लेच्छन्ति भाषाभिर्माथया न चरन्त्युत।
अजिह्ममशठं युद्धमेत त्सत्पुरुष व्रतम् ॥ (५३-८)
- (६) मधु वै माध्विको लब्ध्वा प्रपातं नावबुध्यते ।
आरुह्य तं मज्जति वा पतनं वाधिगच्छति ॥ (५५-४)

- (૭) વૃક્ષાનન્દ્રગારકારીવ મૈનાન્ધાક્ષી: સમૂલકાન્ ।
 મા ગમા: સસુતામાત્ય: સબલશ્ચ પરાભવમ્ ॥ (૫૫-૭૬)
- (૮) ઘૂતં મૂલં કલહસ્યાનુપાતિ મિથોભેદાયમહતે વા રણાય ।
 યદાસ્થિતોઙ્યં ઘૃતરાષ્ટ્રસ્ય પુત્રો દુર્યોધન: સૃજતે વૈરમુગ્રમ ॥
 (૫૬-૭)

- ૨ જય, ભારત અને મહાભારત ઉપર નોંધ લખી મહાભારતના ૧૪
 કર્તૃત્વની ચર્ચા કરો. (૩૦૦ શબ્દોમાં)
- અથવા
- ૨ મહાભારતના કાવ્ય સ્વરૂપની ચર્ચા કરો. (૩૦૦ શબ્દોમાં) ૧૪
- ૩ “મહાભારત માત્ર કાવ્ય જ નહિ, પરંતુ ઇતિહાસ અને ધર્મશાસ્ત્ર ૧૪
 પણ છે.” - ચર્ચો (૩૦૦ શબ્દોમાં)
- અથવા
- ૩ વિદુરનો ઉપદેશ તમારા શબ્દોમાં લખો (૩૦૦ શબ્દોમાં) ૧૪
- ૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : (૧૫૦ શબ્દોમાં) ૧૪
- (૧) યુધિષ્ઠિર - શકુનિ સંવાદ
 (૨) સભાપર્વની ઉપમાઓ
 (૩) ઘૂતપ્રસંગ
 (૪) સભાપર્વ-શીર્ષક.
- ૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) મહર્ષિ વ્યાસ કોણ હતા?
 (૨) કયો માણસ કલ્યાણને જુએ છે?
 (૩) પ્રારબ્ધ વિપરીત હોય તો શું થાય છે ?
 (૪) દુર્યોધનના મતે ક્ષત્રિયની વૃત્તિ શેમાં હોવી જોઈએ?
 (૫) દુર્યોધન કેવા રાજાને ઉત્તમ નીતિજ્ઞ માને છે ? શા માટે ?

- (દ) 'પર્વ' એટલે શું? મહાભારતમાં કેટલા પર્વો છે? કયા કયા?
- (૭) રામ અને વન નું ચતુર્થી એકવચનનું રૂપ આપો.
- (૮) કવિ અને હરિ નું તૃતીયા બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૯) માલા નું પંચમી એકવચન અને બાલા નું ચતુર્થી બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૧૦) નદીભિઃ અને ઘેન્વા રૂપો ઓળખાવો.
- (૧૧) માતૃ નું તૃતીયા એકવચન અને પંચમી એકવચનનું રૂપ આપો.
- (૧૨) મધુ નું ષષ્ઠી એકવચન અને ગુરુ નું સપ્તમી એકવચનનું રૂપ આપો.
-